
Kyrkomötet

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2011:12

Tillsättning av kyrkomusiker

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2011:68 vari föreslås att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att utreda vissa frågor rörande tillsättning av kyrkomusikerbefattningar. Utskottet framhåller betydelsen av att man rekryterar kompetenta medarbetare och handhar frågor om tillsättning av kyrkomusiker enligt gällande regelsystem. Utskottet ser inte behov av någon särskild utredning och föreslår därför att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2011:68.

Motionens förslag

Motion 2011:68 av Torvald Johansson och Hans-Olof Andrén, Säkra kvalitén i kyrkomusikertillsättningar

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur kvalitén i kyrkomusikertillsättningar ska säkras, där särskilt möjligheten att återföra behörighetsprövningen av kyrkomusiker till domkapitlen övervägs.

Bakgrund

Före år 2000 fanns i kyrkolagen (1992:300) föreskrifter om kyrkomusiken genom 37 kap. om den kyrkomusikaliska verksamheten. Bestämmelserna behandlade i stor utsträckning vad som skulle gälla i fråga om befattningar som kyrkomusiker. Kyrkomusikertjänster var tjänster som organist eller kantor. I kyrkolagen angavs att det i varje pastorat skulle finnas en organist om inte domkapitlet medgav något annat. Där fanns vidare grundläggande behörighetsbestämmelser som innebar krav på organist- respektive kantorsexamen eller motsvarande examen i något annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Domkapitlet kunde förklara en sökande som inte uppfyllde de angivna villkoren behörig om vederbörande med hänsyn till sin utbildning och yrkeserfarenhet var att anse som jämställd med den som uppfyllde föreskrivna behörighetsbestämmelser. Kyrkomusiker anställdes genom lokala beslut efter att domkapitlet hade prövat de sökandes behörighet och yttrat sig över deras kyrkomusikaliska skicklighet. Domkapitlets beslut kunde överklagas hos regeringen men de lokala besluten kunde bara överklagas genom laglighetsprövning, alltså det som motsvarade kyrkoordningens bestämmelser som beslutsprövning.

När kyrkoordningen utarbetades konstaterade man i den s.k. Personalutredningen att det då gällande organistkravet för alla pastorat hade visat sig alltför svårt att uppfylla; de av domkapitlen meddelade dispenserna var många och

kunde – om gällande ordning skulle behållas – förutses bli än fler framöver. Man såg det som ett smidigare sätt att hantera frågan att låta domkapitlet reglera organist/kantorsfrågan i församlingsinstruktionen. Någon ändring av det totala antalet anställda organister avsågs inte. I kyrkoordningsskrivelsen (CsSkr 1999:3) till 1999 års kyrkomöte framförde Svenska kyrkans centralstyrelse, som framgår i motionen, detsamma om antalet organister. I kyrkoordningen infördes också bestämmelser i 34 kap. 2 § om att domkapitlet beslutar om den kyrkomusiker som obligatoriskt ska finnas för varje församling ska vara organist eller kantor. Det följer av bestämmelserna i 57 kap. 5 § att domkapitlets beslut ska framgå av församlingsinstruktionen. Där sägs nämligen att församlingsinstruktionen ska innehålla bl.a. sådana regler för församlingen och församlingens verksamhet som domkapitlet får besluta enligt bestämmelser i kyrkoordningen.

I Personalutredningens betänkande lades de förslag fram, beträffande ordningen för behörighetsprövning och anställning av kyrkomusiker, som nu också gäller. De innebär att alla beslut vid anställningar fattas på lokal nivå. När kyrkoordningen behandlades av 1999 års kyrkomöte förelåg flera motioner med olika inriktning som gällde kyrkomusikertjänsterna. Det fanns förslag om större lokalt självbestämmande beträffande om vilka befattningar som skulle vara inrättade men även förslag om att domkapitlet skulle ha ett större inflytande genom att pröva sökandes behörighet och rangordna dem efter meriter inför det lokala anställningsbeslutet. Andra kyrkolagsutskottet menade att Centralstyrelsen hade gjort en god avvägning mellan olika intressen och föreslog bifall till skrivelsens förslag, vilket också blev kyrkomötets beslut.

I 58 kap. 1 § sägs att bestämmelserna i det kapitlet om överklagande får tillämpas om det i ett kollektivavtal mellan Svenska kyrkan som arbetsgivare och en eller flera arbetstagarorganisationer sägs att arbetsgivarens beslut kan överklagas hos ett domkapitel eller hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Denna möjlighet har tagits tillvara i gällande kollektivavtal i fråga om arbetsgivarens beslut när det gäller vem som är behörig att anställas som kyrkomusiker Svenska kyrkans avtal 08, Bilaga P, Särskilda bestämmelser för kyrkomusiker, punkt 13. Där sägs att församlingens beslut om behörighet enligt 34 kap. 15 § i kyrkoordningen får överklagas hos domkapitlet i enlighet med 58 kap. 1 och 3 §§. I 58 kap. 3 § anges att rätt att överklaga ett beslut har den som beslutet angår, om det har gått honom emot, om inte något annat särskilt föreskrivs i kyrkoordningen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2011:68.

Kyrkomusiken och därmed också kyrkomusikern spelar en central roll i gudstjänst- och församlingslivet. Därför hör befattningar som kyrkomusiker till dem som är särskilt reglerade i kyrkoordningen. För varje församling ska finnas minst en kyrkomusiker som är organist eller kantor.

Vi menar att det är viktigt att man för alla arbetsuppgifter rekryterar kompetenta medarbetare. Kyrkoordningens bestämmelser om kyrkomusiker avser att säkra att det blir så på det kyrkomusikaliska området. I detta som i andra fall måste det förutsättas att förtroendevalda och anställda inom Svenska kyrkan är lojala med den ordning som är beslutad ska gälla inom kyrkan. Inte minst bör det kunna förutsättas när det gäller efterlevnaden av den församlingsinstruktion som man var delaktig i att utforma. Vi är naturligtvis medvetna om att det ibland brister i detta hänseende. I sådana fall gäller det som vi också tar upp i betänkandet TU 2011:15 *Verktyg för tillsyn*. Samtalet är det viktigaste instrumentet för att

klargöra vad som gäller och för att nå fram till acceptans för i demokratisk ordning fattade beslut.

TU 2011:12

Vi menar att domkapitlet inte bör åläggas ytterligare uppgifter som avser tillsättning av kyrkomusiker och föreslår därmed att motionen ska avslås.

Det bör noteras att när det gäller ett kyrkoråds eller en kyrkonämnds bedömning av behörighet som kyrkomusiker finns, som framgår av bakgrundstexten, en kollektivavtalsreglerad rätt för den som ett beslut angår att hos domkapitlet överklaga ett beslut som man anser felaktigt.

Uppsala den 29 september 2011

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Sven Kragh, ordförande

Gunnar Edqvist, sekreterare

Beslutande: Sven Kragh, ordförande, Margareta Carlenius, Göte Karlsson, Irene Gustafsson, Rolf Forslin, Kerstin Björk, Staffan Holmgren, Suzanne Fredborg, Ingrid Borgström, Lars Ivar Ericson, Hans-Olof Andrén, Emma Hedlundh, Bertil Olsson, Rune Wallmyr och Eric Muhl.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Ronny Hansson, Roine Olsson, Monica Köpsén, Christina Blomqvist, Sven Kerst, Inger Lif, Lennart Kjellin, Mattias Rosenqvist, Niklas Grahn, Maria Falk, Mikael Wendt, Emma Thorén, Stefan Aro och Bertil Murray.

Biskop Esbjörn Hagberg har deltagit i utskottets överläggningar.